

OBCZAN LIVE: VZTAHUJÍ SE PRAVIDLA O STŘETU ZÁJMU PODLE ZOK TAKÉ NA SPOLEČNÍKA/AKCIONÁŘE KAPITÁLOVÉ OBCHODNÍ KORPORACE; A V JAKÉM ROZSAHU?

6. 5. 2015 / Jiří Remeš / JŠK, advokátní kancelář, s.r.o.

Na druhé interpretační besedě OBCZAN LIVE v Brně jsem přednesl příspěvek k otázce "Vztahují se pravidla o střetu zájmu podle ZOK také na společníka/akcionáře kapitálové obchodní korporace; a v jakém rozsahu?" Literatura zatím řeší otázku dvěma možnými způsoby a na besedě jsem představil argumenty a zastávce obou z nich.

Podstata problému

V příspěvku jsem se pokusil zpracovat názory na výklad § 70 ZOK. Podle tohoto ustanovení se pravidla o střetu zájmu v § 54 až 56 použijí také na nejvyšší orgán kapitálové společnosti a družstva. Z uvedeného ustanovení se však nepodává zda se tato pravidla vztahují na člena nejvyššího orgánu či na nejvyšší orgán samotný. Pokud by platila první varianta, tak by i společník/akcionář (nebo člen družstva) měl povinnost informovat nejvyšší orgán (valnou hromadu, členskou schůzi) o možném střetu zájmu, a musel by bez zbytečného odkladu informovat nejvyšší orgán o tom, že hodlá s dotčenou obchodní korporací uzavřít smlouvu, nebo že korporace má zajistit nebo utvrdit jeho dluh. Tomuto členovi by pak valná hromada mohla zakázat uzavření takové smlouvy nebo by mohla pozastavit výkon jeho funkce.

Názory pro

K výše naznačené variantě se přiklání např. prof. Bělohlávek,[1] doc. Havel s doc. Štenglovou,[2] JUDr. Hejda,[3] JUDr. Horáček s doc. Lochmanovou[4] nebo JUDr. Šuk.[5] Uvedení autoři vycházejí zejména ze **znění zákona**, konkrétně § 70 ZOK. JUDr. Horáček to podporuje zněním § 54 ZOK (*Dozví-li se člen orgánu...*). Prof. Bělohlávek k tomu dodává, že při projednávání návrhu zákona o obchodních korporacích **došlo v roce 2009 ke změně**, která tehdejší podobu § 70 rozšířila i o citovaná pravidla o střetu zájmů. Konečně JUDr. Šuk uvádí, že i **hlasování na valné hromadě je výkon funkce** a proto by se tato pravidla měla vztahovat i na člena nejvyššího orgánu.

Názory proti

S uvedeným výkladem nesouhlasí třeba Mgr. Alexander a JUDr. Lasák,[6] JUDr. Čech,[7] prof. Černá,[8] JUDr. Čížek,[9] prof. Dědič[10] nebo JUDr. Eichlerová.[11] Podle autorů Alexandra a Lasáka je § 70 ZOK **nedůsledný výčet** ustanovení hovořících o pravomocích nejvyšším orgánu. Účelem bylo předejít interpretačním otázkám, zda tím, že § 70 obecně vylučuje použití § 44–69 ZOK na nejvyšší orgán kapitálové obchodní korporace a družstva nejsou dotčena ustanovení hovořící o nejvyšším orgánu a o jeho pravomoci. Podle uvedených autorů však nebyl zákonodárce v této snaze zcela důsledný a nezmínil všechna takováto ustanovení. Mnozí autoři také zdůrazňují, že **členem orgánu se myslí člen voleného orgánu**, nikoli člen valné hromady a členské schůze jako orgánu nevoleného. Někteří z nich doplňují, že nemožnost použití uvedených pravidel vyplývá také z faktu, že **hlasování na valné hromadě není výkonem funkce**.

Autoři Dědič a Alexander s Lasákem také poukazují na **absurditu až nemožnost** splnění informační povinnosti. Za tímto účelem by se musela buď **permanently scházet valná hromada**, což by mohlo až ochromit fungování společnosti. Vedle toho, pokud by se přeci jen přijal názor, že i hlasování na valné hromadě je výkon funkce, by pak hrozící střet zájmu mohl její člen oznámit až při tomto hlasování a nikoli již v době, kdy ke střetu zájmů mělo reálně dojít. JUDr. Čech navíc upozorňuje na rizika kritizovaného řešení, kterým může být **snadná eliminace menšinového společníka**.

Ve výčtu publikovaných argumentů by šlo pokračovat, proto v detailech odkazuji na uvedenou literaturu. Domnívám se, že nejucelenější argumentaci podávají autoři Alexander s Lasákem v komentáři k ZOK od nakl. Wolters Kluwer.

Názor referentův

Mám-li se přiklonit k některé z uvedených výkladových variant, volil bych tu druhou, podle které z § 70 ZOK neplynou povinnosti z pravidel o střetu zájmů. Kloním se k názoru, že § 70 představuje neúplný výčet ustanovení hovořící o postavení a pravomoci nejvyššího orgánu jako celku, a nikoli práv a povinností jeho členů. Naznačuje to už odkaz na § 44 ZOK, který neobsahuje nic než definici nejvyššího orgánu.

Výsledky hlasování

Hlasování o níže uvedené anketní otázce dopadlo takto.

Ustanovení ZOK o střetu zájmu se na společníka obchodní korporace, který není členem jejího jiného orgánu:

- A. **Použijí.** Pro: 18 hlasů (27 %)
- B. **Nepoužijí.** Pro: 41 hlasů (60 %)
- C. **Nejsem přesvědčen/a o žádné ze shora uvedených možností.** Pro: 9 hlasů (13 %)

Celkový počet hlasujících: **68**

V příloze naleznete PPT prezentaci přednesenou na besedě.

A jaký je Váš názor? Vyjádřete jej prosím prostřednictvím online hlasování níže, popř. komentářem k tomuto článku. Pokud jste již hlasoval/a na besedě, Váš hlas je do výsledků započítán a prosíme, abyste se online hlasování zdržel/a.

1. Bělohávek, A. J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2013, komentář k § 70, s. 430-31.
2. Havel, B., Štenglová, I. in Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, komentář k § 54, s. 145.
3. Hejda, J. in Čáp, Z., Jahelka, P., Josková, L., Hejda, J., Vaněčková, V. *Zákon o obchodních korporacích. Výklad jednotlivých ustanovení na české a evropské předpisy*. 1. vyd. Praha : Linde Praha, 2013, komentář k § 70, s. 82.
4. Horáček, T., Lochmanová, L. in Rozehnal, A., a kol. *Obchodní právo*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2014, s. 295.
5. Šuk, P. in Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013, komentář k § 70, s. 167; Šuk, P. *Konflikt zájmů v novém hávu (aneb § 196a obchodního zákoníku v zákoně o obchodních korporacích)*. in *Daňový expert* 2/2013, s. 19 an. (dostupné ze systému ASPI)
6. Alexander, J., Lasák, J. in Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil, T. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. I. díl. Praha : Wolters Kluwer, 2014, komentář k § 70, s. 586-88.
7. Čech, P. *Nad několika rekodifikačními nejasnostmi*. *Obchodněprávní revue* 11-12/2012.
8. Černá, S. in Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2015, s. 135
9. Čížek, V. *Zajištění dluhů spřízněných osob v zákoně o obchodních korporacích*. *Obchodněprávní revue* 11-12/2012.
10. Dědič, J. *Úprava konfliktů zájmů v zákoně o obchodních korporacích ve vazbě na nový občanský zákoník*. *Právní rozhledy* 15-16/2014.
11. Eichlerová, K. in Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2015, s. 330.

Autor: Jiří Remeš

Příloha: [Stret_zajmu.ppt](#)

Hlasování

Ustanovení ZOK o střetu zájmu se na společníka obchodní korporace, který není členem jejího jiného orgánu:

- Použijí. (25.93 %)
- Nepoužijí. (61.73 %)
- Nejsem přesvědčen/a o žádné ze shora uvedených možností. (12.35 %)

Celkem hlasů: 81

Hlasovat

Zatím žádné diskuzní příspěvky